

2017 YILINDA YÜRÜRLÜĞE GİREN 6769 SAYILI SINAİ MÜLKİYET KANUNU'NUN MARKA KORUMASI BAKIMINDAN GETİRDİĞİ YENİLİKLER

Türkiye’de sınai mülkiyet haklarının çağdaş anlamda korunması, 1995 yılında yürürlüğe giren Kanun Hükmünde Kararnameler ile sağlanmışsa da aradan geçen yıllar boyunca bu düzenlemelerin Kanun Hükmünde Kararnameler ile yapılmasının hukukten pek çok olumsuz yönü ortaya çıkmış ve düzenlemelerin kanunlaştırılması gerektiği yönünde sektörde bir fikir birliği oluşmuştur.

Sektör bakımından ortaya konan bu gereklilik, yasama organı tarafından da uzun süren bir sessizliğin ardından kabul edilmiş ve çalışmalara başlanmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda yasa metni, 6 Nisan 2016 tarihinde TBMM’ye sunulmuş, 22 Aralık 2016 tarihinde Meclis tarafından kabul edilmiş ve 10 Ocak 2017 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Sınai Mülkiyet Kanunu (“SMK”); Markalar, Patentler, Endüstriyel Tasarımlar ve Coğrafi İşaretler Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnameleri tek bir yasa haline getirmiştir.

Türk Marka Hukuku Bakımından Başlıca Değişiklikler

SMK, mülga haline getirdiği Kanunun Hükmündeki Kararnamelerdeki pek çok düzenlemeyi bünyesinde barındırmaya devam etmiş olsa da bugüne kadar fikri mülkiyet hukukunda hiç olmayan bazı hukuki kavramları hukukumuza dahil etmiş ve bazı düzenlemelerde ise önemli değişikliklere gitmiştir. Özellikle marka hukukuna ilişkin olarak önemli olduğunu düşündüğümüz bu yenilik ve değişiklikleri aşağıda kısaca açıklamak isteriz; SMK’ nın 5/3’üncü maddesi uyarınca, “birlikte var olma sözleşmeleri” ve “mu-

vafakat mektupları” hukukumuza yeni bir kavram olarak girmiştir. Bu sayede başvuru sahipleri, önceki hak sahibinin rızasını alarak, marka tescil başvurusu esnasında karşılaşılan mutlak ret gerekçelerini (Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından markanın reddine dayanak olan gerekçeler) aşabileceklerdir.

SMK marka başvurularına karşı Türk Patent ve Marka Kurumu (TPMK) nezdindeki itiraz süresini, markanın yayım tarihinden başlamak üzere, üç aydan iki aya indirmiştir.

SMK’ nın 19. maddesine göre, TPMK nezdinde marka başvurularına karşı yapılacak itiraza dayanak gösterilen marka itiraza konu başvurunun başvuru tarihinde (veya rüçhan tarihi) 5 yıldan fazla zamandır tescilli ise, başvuru sahibi, 5 yıllık süre içinde itiraza dayanak markasını kapsadığı mal ve/veya hizmetler üzerinde, Türkiye’de ciddi biçimde kullanmakta olduğunu ispat etmesini isteyebilir. Bu bağlamda, başvuru sahibi, karşı tarafın, itirazın temeli olan markanın gerçek kullanımına ilişkin önemli kanıt sunmasını talep edebilir ve karşı taraf gerçek kullanımı kanıtlanmadıkça, itiraz daha fazla inceleme yapılmadan reddedilir. Aynı savunma, marka hükümsüzlüğü ve markaya tecavüz davalarında da geçerlidir ve davacı, markanın Türkiye’de gerçekten kullanıldığını kanıtlayamazsa dava esasına göre inceleme yapılmadan reddedilir. Bu bağlamda, gelecekte ikame edilecek itiraz/temyiz ve davalarda, her zaman marka kullanımına ilişkin delil sunmanın yarar sağlayacağını düşünmekteyiz.

Ayrıca, kullanım dışı bırakılan markayı geçersiz kılma işlemleri bakımından TPMK

AHMET AKGÜLOĞLU
AGT Hukuk Bürosu / Yönetici Ortak

yetkili merci olarak değiştirilmiştir. Ancak, bu hükmün yürürlüğe girmesi, yetkililerin hazırlanmalarını sağlamak amacıyla 7 yıl ertelenmiştir. Bu nedenle, kullanmamaya bağlı iptal davaları 2023 yılına kadar Mahkemeler huzurunda ikame edilmeye devam edilecektir.

SMK öncesi uygulamada, Yargıtay'ın içtihatları sayesinde kötü niyet iddialarına dayanarak itiraz sunmak veya hükümsüzlük davası açmak mümkün değildi. SMK, kötü niyetli başvuruları, mevzuat ve uygulama arasındaki tutarsızlığı ortadan kaldırarak, ret ve hükümsüzlük iddiaları bakımından nisbi gerekçe olarak düzenlemiştir.

KHK'nın 12. maddesinde düzenlenen dürüst ve ticari kullanım ilkesi önemli bir değişikliğe tabi tutulmuş olup; marka sahibinin, üçüncü kişiler tarafından dürüstçe ve ticari hayatın olağan akışı içinde, markasının aksesuar, yedek parça veya eşdeğer parça ürünlerinde, malın ya da hizmetin kullanım amacının belirtilmesinin gerekli olduğu hâllerde kullanılmasını engelleyemeyeceği düzenlenmiştir.

Marka hakkı sahibi, kendi hakkından daha önceki rüçhan veya başvuru ta-

rihine sahip hak sahiplerinin açmış olduğu tecavüz davasında, sahip olduğu sınai mülkiyet hakkını savunma gerekçesi olarak ileri süremeyecektir.

Marka hakkına tecavüz eylemlerinin kapsamı (cezai yaptırımlar açısından), depolama, ithalat ve ihracat da dahil olmak üzere genişletilmiştir. KHK bu hususta açık değildi ve bu durum uygulamada sorunlara neden oluyordu.

SMK' da, sayılan suçlar bakımından, Savcılık makamları tarafından el konulan ürünler için hızlandırılmış imha prosedürü düzenlenmiştir.

Markanın ticari unvanda kullanımı artık hukuka aykırı bir kullanım olarak kabul edilmekte olup, marka sahibi bakımından kullanım engellenebilir. Önceki mevzuatta tek seçenek, bir ticari unvanda kullanılan markanın Mahkemelerden hükümsüzlüğünü talep etmektir.

Sonuç

Yukarıda da değinildiği üzere, SMK yürürlüğe girmeden önce fikri mülkiyet hakları, Meclis tarafından onaylanmayan idari düzenlemeler olan Kanun Hükmünde Kararnamelerde dü-

zenlenmiştir. Bununla birlikte, Kanun Hükmünde Kararnamelerin Anayasa uygunluğu tartışmalı bir husustur çünkü Anayasaya göre bireysel haklar (örneğin mülkiyet hakkı) ancak kanunlar ile sınırlandırılabilir. Bu doğrultuda, Anayasa Mahkemesi, yıllar içinde birçok Kanun Hükmünde Kararname hükmünü, mülkiyet haklarının Kanun Hükmünde kararnameler ile düzenlenemeyeceği gerekçesiyle, iptal etmiştir.

Ayrıca, daha önceki Kanun Hükmünde Kararname'ler miadını doldurmuş olup, dünyadaki Fikri Mülkiyet Hukuku alanındaki gelişmelerin de gerisinde kalmışlardır. Bu nedenle Fikri Mülkiyet konusundaki düzenlemelerin modernize edilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir. Türkiye'de Kanun Hükmünde Kararnamelerin meşruluğu, modern fikri mülkiyet uygulamalarının ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kaldıkları için bir tartışma konusu olmuştur. Bu bağlamda Avrupa mevzuatı ve uygulamaları doğrultusunda hazırlanan yeni SMK, Türkiye'deki Fikri Mülkiyet Hukukunun modernleşmesinde büyük bir adım olmuştur.